

Læreplanstema - Social udvikling

Hvad siger loven:

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

§ 5 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i seks læreplanstemaer

Hvad gør vi i Kirstinebjerg distriktet og Fredericia Kommune generelt:

I Kirstinebjerg skal alle børn opleve at høre til. Stærke relationer skaber stærke mennesker. Ansatte og forældre har et fælles ansvar for udvikling af sociale fællesskaber i dagtilbud og fritid.

Børn skal opleve, at det pædagogiske personale inddrager dem. Deres bidrag er værdifulde både for dem selv og andre i fællesskaber.

Det pædagogiske personale skal sikre børnenes deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber, så deres relationer til andre børn og voksne styrkes. Relationer er grundlaget for, at børn udvikler empati.

Læringsmiljøet skal understøtte børnenes sociale udvikling og demokratiske dannelse. Gennem lærerig leg og legende læring lærer børn at forhandle, indgå kompromisser og løse konflikter, så de på sigt kan begå sig som robuste, værdifulde og ligeværdige medborgere.

Hvad gør vi i den enkelte afdeling:

- I børnehuset Østervold arbejder vi med inklusion, d.v.s., at alle børn skal opleve sig som en del af et meningsfuldt fællesskab. Børn skaber deres identitet i samspil med andre, arbejdet med inklusion starter hos os voksne. Vi skal skabe de rammer, som er nødvendige for at alle børn i huset trives og oplever at være en del af et fællesskab.
- Vi har et stort fokus på at fordele os i hverdagen, og lave små børnefællesskaber, netop for at medinddrage og møde barnet inden for nærmeste udviklingszone (NUZO) og herigennem styrke barnets deltagelsesmuligheder.
- I de små legefællesskaber, styrker vi barnets følelse af, at dets bidrag er værdifuldt og at forskellighed er en ressource i samværet med andre. I læringsmiljøet er den voksne aktiv deltagende og understøtter og guider barnet i at kunne indgå i sociale fællesskaber, udvikle empati og være i relation med andre børn og voksne.

Social udvikling handler bl.a. om at gøre noget sammen, føle sig en del af fællesskabet, have en eller flere gode venner, det kan vi som voksne gøre meget for at udvikle, bl.a. i aktiviteterne, som har til formål at få øje på hinanden, gennem samarbejdsøvelser, turtagning m.m.

I rutinerne kan vi hjælpe med at få øje på hinanden, bede om hjælp, vise omsorg for hinanden, bl.a. i spisesituationerne, garderoben, i overgange fra det ene sted til det andet.

I børnekulturen, er vi som voksne tæt på, hvis der er brug for guidning og støtte, så legen kan udvikle sig. De voksne i Østervold positionerer sig i den frie leg, ude som inde, og er opmærksom på, om de skal stå bagved og iagttage legen, ved siden af og guide og støtte i legen, såfremt der er brug herfor og i andre sammenhænge er den voksne en aktiv del af legen.

FORTÆLLINGER FRA PRAKSIS

TEMA: SOCIAL UDVIKLING – FORTÆLLING FRA PÆDAGOG OG FRA VUGGESTUEN

FORTÆLLING:

Fire børn E, V, M og S i alderen 1,0 til 1,5 samt en voksen leger med køkkenting. De er omkring et lille bord og en bænk. Den voksne sidder på en stol i børnehøjde. Tre af børnene og den voksne har en kop i hånden. Den voksne hælder op i kopperne imens hun siger: “værsgo”. De kigger alle fire på hende og drikker, undtaget E, der ikke har en kop. Den voksne ser det og siger “vi skal have en kop til E”. Hun tager en op fra kurven og rækker den til E. E tager imod. Så hælder hun op i E’s kop og siger “værsgo”. E drikker. E vil sætte koppen på bordet, men han kan ikke nå og får sat sig på gulvet. Den voksne ser det og siger “hov E”, imens hun hjælper ham op og sidde på bænken igen. De andre børn kigger alle på den voksne. Da E sidder på bænken skåler den voksne med E. M kigger på den voksne og rækker koppen frem mod den voksne, mens hun siger: “skål-skål-skål”. Den voksne siger: “skål” og de skåler. M smiler mens hun kigger på den voksne. Den voksne tager kanden og hælder op i alle børnenes kopper. Hver gang den voksne ser på et af børnene, siger hun: “skal du have mere”, hælder op i koppen og siger “værsgo”. Da alle har fået “fyldt” op i deres kopper skåler de igen, børn og voksen imellem.

BØRNEPERSPEKTIV:

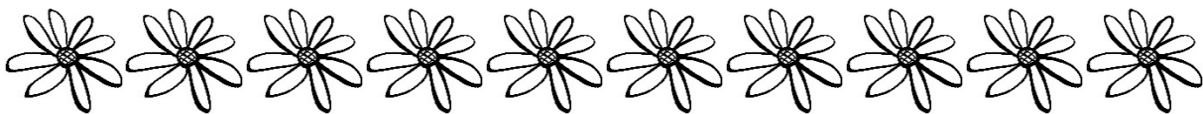
Den voksne ser mig.
Den voksne hjælper mig.
Den voksne vil lege med mig.
Jeg er sammen med andre børn.
Den voksne viser mig, hvordan jeg kan lege med køkkentingene.

VOKSENPERSPEKTIV:

Den voksne går foran børnene i legen.
Den voksne er nærværende og aktiv deltagende i legen.
Den voksne udvider børnenes leg.
Børnene iagttager den voksne og følger den voksnes initiativer.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Læringsmiljøet, den voksne har skabt, understøtter børnene i, at indgå i sociale fællesskaber og udvikle empati og relationer. Den voksne møder børnene positivt, ser og hører det enkelte barn, hvilket er med til at understøtte det enkelte barns trivsel og deres sociale omgang med hinanden.

TEMA : : SOCIAL UDVIKLING – FORTÆLLING FRA PÆDAGOG OG FRA VUGGESTUEN

FORTÆLLING:

Jeg sidder sammen med de børn, som snart skal sove. Jeg tager en sangbog frem og spørger om ikke vi skal synge lidt. To af børnene vil gerne synge og de vil begge to gerne have fat i sangbogen. Jeg ved, at der er en sang i bogen, som de begge to er glade for og som de begge to kan synge med på. Sangen er lille Lise. Børnene er uenige om hvilken ting, som lille Lise nu har fået (en hue, en bold, en bamse) Jeg fortæller dem, at hun også kan få ting, som der ikke er billeder af i bogen. For eksempel ting, som vi har på stuen. Jeg foreslår, at de finder en ting på stuen, som vi kan synge om. De kan ikke blive enige, så jeg foreslår at de skiftes. De skiftes nu til at finde en ting vi kan synge om og de griner når den anden finder en sjov ting. Efter noget tid ligger vi sangbogen væk. De to børn fortsætter med at lege sammen. De igangsætter selv en leg hvor de skiftes til at hoppe ned fra en lille skammel, mens de synger.

BØRNEPERSPEKTIV:

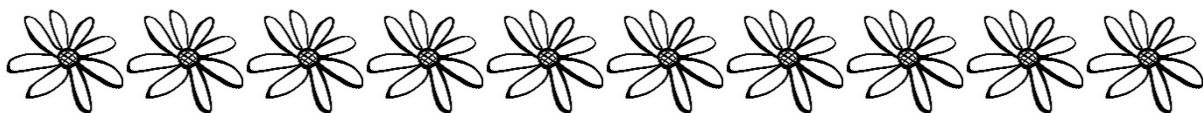
Jeg vil gerne bestemme hvad vi skal synge om.
Det er dejligt når det er min tur til at vælge.
Nogle af de ting som jeg ikke selv vælger, er også sjove at synge om.

VOKSENPERSPEKTIV:

Den voksne er støttende i aktiviteten og hjælper med at finde ting, som kan være sjove at synge om.
Den voksne er støttende når det bliver svært at vente på tur og minder børnene om, at det om lidt er deres tur til at vælge.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Børnene har medbestemmelse i aktiviteten.
De er fælles som noget og deres relation bliver styrket.
Børnene øver sig i turtagning.
Børnene finder selv på en leg sammen, hvor de skal vente på tur.

TEMA: Socialudvikling – fortælling fra pædagog storegruppen 4-6 år

FORTÆLLING:

Det er eftermiddag på legepladsen. Tre piger fra Blå stue er i gang med en leg ved siden af sandkassen. Fælles for de tre piger er, at de ofte leger og kommunikerer uden meget verbalt sprog. Men jeg kan se, at de har en fælles leg og har det sjovt sammen.

Jeg går hen til dem og spørger ind til deres leg. De fortæller, at de er ved at bygge et hus ud af kasser. Rollerne er fordelt; der er en mor, en storesøster og en baby. Moren forsøger at bygge huset sammen med storesøsteren, mens babyen skriger og hele tiden vælter kasserne.

I sandkassen ved siden af leger en dreng fra Blå stue. Han leger ofte alene og har også udfordringer i forhold til at udtrykke sig på dansk. Han har fyldt plastiktallerkener med sand og begynder at råbe: ”hvem vil ha’ pizza, hvem vil ha’ pizza?” Han kigger rundt, men ingen reagerer. Han henvender sig ikke direkte til nogen, men bliver ved at gentage den samme sætning.

Jeg går hen til ham og siger, at jeg gerne vil have pizza, og at der måske er nogen i legen ved siden af, der også gerne vil. Jeg viser ham hen til pigernes leg. Samtidig fortæller jeg pigerne, at M gerne vil sælge pizza til dem. De siger ja til pizza, og M begynder stolt og glad at dele ud. Pigerne vil gerne have mere mad og M henter mere. M finder på at sige ”chili”, mens de spiser og pigerne reagerer med at skrig og kaste tallerkenerne væk. M griner og pigerne griner. De gentager dette nogle gange og griner og pjatter sammen...

Da legen går i stå, og M er på vej væk, foreslår jeg, at M kan være med i legen. Jeg spørger både M og pigerne ind til, hvilken rolle han kan have i legen. Da ingen af dem kan finde på noget, foreslår jeg M, at han kan være faren. Ja, siger han glad. Det er pigerne også med på, og legen kan fortsætte...

BØRNERSPEKTIV:

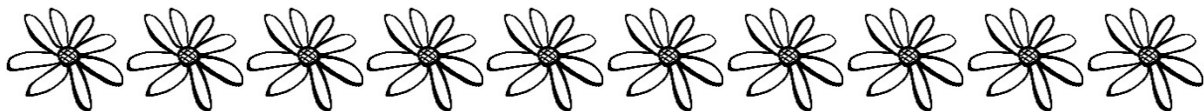
- M har en lege idé som han gerne vil dele
- M forsøger at skabe kontakt til børn omkring sig
- Det er svært at få skabt direkte kontakt
- M er glad, da en voksen henvender sig
- M vil gerne byde ind i pigernes leg, han synes det er sjovt at drille dem og få dem til at grine
- M vil gerne blive i legen, men ved ikke hvordan
- M er tilfreds med at få en rolle som far i legen
- De andre børn får øje på, at M har gode legeideer og er sjov at være sammen med. De vil gerne have ham med i deres leg.

VOKSENERPEKTIV:

- M har en ide og tager initiativ til leg
- M har svært ved at formidle sin ide videre til de andre børn
- M ved ikke, hvordan og til hvem han skal tage kontakt
- M har brug for hjælp til at få øje på de andre børn, at tage kontakt og byde ind i legen
- Da M får kontakt, træder jeg lidt i baggrunden og afventer
- Jeg ser, at M v.h.a ganske få ord, men med kropssprog, mimik og humor træder ind i legefællesskabet og bidrager med noget til pigernes leg
- Da legen går i stå og M ikke kan byde ind med mere i legen, træder jeg ind og støtter M i at få en rolle i legefællesskabet

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

- Social læring og udvikling fremmes gennem legen
- Et barn som står uden for fællesskabet har brug for støtte i, hvordan man kan tage kontakt og byde ind i legen, og læring i hvordan legen og relationen videreudvikles og opretholdes.
- For at støtte barnets deltagelse i børnefællesskabet, må pædagogen gå ind i legen og være bevidst om, hvornår der er behov for at gå foran, ved siden af og bagved.

TEMA : Social udvikling – fortælling fra pædagog – med børn i alderen 2-4 år

FORTÆLLING:

Den ene voksne, K, går foran. Hun fortæller og guider børnene igennem samlingsforløbet. De 2 øvrige voksne, er aktivt deltagende på lige fod med børnene.

Samlingen er godt i gang. K ” Nu skal vi lave Yoga. Kom vi sætter os til rette, det vil sige, vi starter med vores kringle. Kan I huske det? ” Børnene siger højt i kor ”Ja”. De fleste af dem ligger selv benene i ”skrædderstillingen”. De sidste bliver hjulpet på plads, af de voksne og alle sidder nu afventende i en rundkreds.

K ” Kan I huske kringlen, det er benene ”. Hun slår hænderne ned mod sine ben, børnene gør efter hende. ” Hvem kan huske, hvor sidder vores yogaknap henne? Der ja ”. Alt imens flere af børnene siger ” Der ” og ligger deres ene hånd ovenpå hovedet. Børnene som ikke meldte verbalt ind, følger trop og ligger ligeledes deres hånd ovenpå hovedet, som de andre. K gentager, ” Der ja ” og hun ligger selv hendes hånd ovenpå hovedet. ” Så trykker vi på knappen. Duuuut ”. Hun og børnene trykker på hovederne, alt imens de alle siger ” Duuuut ”. De retter deres kroppe fra afslappet, op i rank position. K ” Så trykker vi lige igen ”. Alle trykker igen på hovedet og lader nu kroppen falde tilbage i afslappet stilling. Alle kigger og lytter intenst, på hvad K siger og gør. De enten følger eller går foran hendes anvisninger. En af drengene, O, byder i hele forløbet som den første ind med, hvad de nu skal. Han siger ” Så trækker vi vejret ”. K ” Ja og så trykker vi lige ovenpå yoga “. Hun går videre og trykker igen ovenpå hovedet, alt imens hun siger ” Duut ” og gentager øvelsen. Børnene gentager ligeledes øvelsen. O ” Slut, og nu trækker vi vejret ned ”. K ” Ja og nu er vi klar, er vi ikke det? Så tager vi hænderne frem ”. Hun strækker armene ud foran kroppen og samler hænderne. Børnene samler ligeledes deres hænder. K ” Kan I huske ”. O siger næsten råbende, ” Namaste ” imens han kigger på K. K ” Yes ” og de andre børn gør efter og siger ” Namaste ”.

BØRNEPERSPEKTIV:

Jeg er sammen med andre børn og de voksne.
Den voksne ser mig.
Den voksne viser mig hvad jeg skal.
Jeg gør øvelser som jeg bedst kan.

VOKSENERSPEKTIV:

Den voksen går foran og ved siden af i aktiviteten.
Den voksen er aktiv deltagende og nærværende.
Den voksne giver plads til det enkelte barns NUZO.

MEDLÆRING/SELVREFLEKTION

Når K støtter børnenes deltagelse i aktiviteten, er hun bevidst om hvornår hun skal gå foran eller ved siden af det enkelte barn. På den måde styrker hun børnenes lyst til at deltage og udforske egne kompetencer i fællesskab med andre.
Aktiviteten er tilrettelagt, så det enkelte barn, kan deltage aktivt ud fra egen NUZO.

